

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Macieja Chrzanowskiego pt. „Wykorzystanie otwartych innowacji w polskich przedsiębiorstwach typu start-up ” napisanej w Katedrze Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności, Politechnika Rzeszowska pod kierunkiem naukowym

Prof. dr hab. inż. Leszka Woźniaka

- **Ogólna charakterystyka zawartości rozprawy**

Recenzowana rozprawa składa się z czterech merytorycznie powiązanych rozdziałów, podsumowania, spisu rysunków, tabel i wykresów oraz bibliografii. Część podstawowa pracy zawiera 136 stron. Praca zawiera 15 tabel, 4 rysunki i 47 wykresów.

W recenzji rozprawy doktorskiej mgr Macieja Chrzanowskiego starałem się uwzględnić ogólny pogląd na treść pracy i ocenić takie elementy, jak:

- ocena tematyki rozprawy i zawartości merytorycznej,
- ocena poziomu układu merytorycznego pracy,
- uwagi oraz problemy i rozważania dyskusyjne,
- wnioski końcowe.

- **Ocena tematyki rozprawy i zawartości merytorycznej**

Tematyka podjęta w rozprawie należy do aktualnych i ważnych problemów ekonomicznych. Problem ten mieści się w tematyce innowacyjności, przedsiębiorczości, zarządzania strategicznego i modelowania biznesowego. Ze względu na charakter badawczy uwzględnionych podmiotów, problematyka ta jest ważna z punktu widzenia nauk o zarządzaniu, zwłaszcza zarządzania tworzącym się przedsiębiorstwem typu start-up oraz oceny wykorzystania otwartych innowacji przez polskie start-upy. Równocześnie, co jest szczególnie istotne dla rozpraw doktorskich, podjęta problematyka zawiera w sobie zarówno

zagadnienia ogólnie - poznawcze jak i aplikacyjne. Ponadto pozwoliła wykazać się wiedzą teoretyczną Autora w danej dziedzinie. Już z tych stwierdzeń wynika, że tematyka recenzowanej rozprawy doktorskiej została podjęta w sposób poprawny, dobrze dobrana i prawidłowo sformułowana, co niewątpliwie pozwoliło na realizację wymogów stawianych rozprawom doktorskim.

Podstawą rozprawy jest cel dysertacji, który ma charakter wielowątkowy i zawiera w sobie cele poznawcze, metodyczne i użyteczne.

Głównym celem badawczym niniejszej rozprawy jest stwierdzenie, czy polskie przedsiębiorstwa typu start-up realizują działania zmierzające do kreacji i wdrażania innowacji w sposób otwarty, jak również czy, dlaczego i w jaki sposób wykorzystują tego typu kategorie innowacji.

W toku całej swojej pracy badawczej Autor dąży do rozwiązania postawionego w tytule rozprawy problemu, polegającego na ustaleniu relacji pomiędzy koncepcją innowacji otwartych a zarządzaniem przedsiębiorstwem typu start-up.

W pracy Autor, oprócz systematycznego przeglądu literatury, przeprowadził badania kwestionariuszowe na celowo dobranej próbie 112 start-upów, oraz wykorzystując metody jakościowe przeprowadził 11 częściowo ustrukturyzowanych wywiadów pogłębionych.

W realizacji nakreślonego głównego celu rozprawy są pomocne rozważania o charakterze ogólnym (rozdział pierwszy i drugi). Decydujące dla wartości rozprawy są założenia metodyki badań na płaszczyźnie nauk o zarządzaniu (przedstawione w pierwszej części rozdziału trzeciego).

Biorąc pod uwagę wymogi stawiane rozprawom doktorskim, zarówno główny cel badawczy rozprawy, jak i przedstawioną metodykę badań, należy uznać za poprawnie sformułowane. Tworzą one łącznie zwartą teoretycznie i empirycznie poprawną formułę naukową, która pozwala Autorowi wykazać się niezbędną wiedzą teoretyczną i znajomością warsztatu badawczego.

Podstawowym walorem pracy są przedstawione rekomendacje dla praktyki biznesowej na płaszczyźnie kreacji i wdrażania otwartych innowacji .

- **Ocena poziomu i układu merytorycznego pracy**

Przedłożona do recenzji praca doktorska stanowi wynik studiów literaturowych o charakterze teoretycznym – metodycznym oraz wyników badań empirycznych.

Recenzowana praca doktorska jest związana z dyscypliną zarządzania, obejmuje swoim zakresem merytorycznym wykorzystanie otwartych innowacji i badanie tworzących

się przedsiębiorstw typu start-up. Prowadzone rozważania stanowią więc istotną wiedzę wspierającą podejmowanie decyzji w procesie zarządzania otwartymi innowacjami, a także charakteryzują jej wykorzystanie w przedsiębiorstwie typu start-up.

Cel rozprawy stanowi o strukturze pracy, która obejmuje część:

- teoriopoznawczą, sprowadzającą się do analizy literatury przedmiotu i publikowanych wyników badań pozwalających na poznanie koncepcji w zakresie: istoty otwartych innowacji widzianych przez pryzmat przedsiębiorstw typu start-upy, perspektywy poszukiwań modelu biznesu przedsiębiorstw typu start-upy i możliwości wykorzystania otwartych innowacji w przedsiębiorstwach typu start-upy;
- aplikacyjną, pozwalającą na przedstawienie specyfiki wykorzystania metod badawczych ilościowych i jakościowych w badaniu, jak wykorzystanie otwartych innowacji wpływa na polskie przedsiębiorstwa typu start-upy, co pozwoliło również na sformułowanie implikacji menedżerskich istotnych dla praktyki.

Prowadzone w pracy doktorskiej rozważania, zarówno o charakterze teoretycznym jak i aplikacyjnym pozwalają na wspomaganie zarządzania innowacjami w przedsiębiorstwie typu start-up.

Rozprawa składa się z czterech rozdziałów i podsumowania, co w sumie tworzy spójna, logiczną sekwencję.

Rozdział pierwszy zawiera rozważania dotyczące pojęcia otwartych innowacji. Wszystkie terminy Autor właściwie rozumie i interpretuje, dokonując przy tym bardzo szerokiego przeglądu różnych stanowisk i koncepcji pojęć, klasyfikacji i typizacji innowacji w zarządzaniu. Jako szczególnie istotne należy przyjąć rozważania Autora na temat otwartych innowacji, a w tym uwzględniające crowdsourcing, platformy otwartych innowacji i koncepcje powiązane. Nie bez znaczenia są także rozważania w obszarze uwarunkowań innowacyjnego finansowania przedsięwzięcia poprzez crowdfunding (szerzej problem źródeł finansowania przedstawiono na podstawie badań własnych, s. 86).

W rozdziale drugim są zawarte rozważania z zakresu specyfiki poszukiwań modelu biznesu, które stanowią przesłankę sukcesu przedsiębiorstw typu start-upy. Jako szczególnie interesujące należy przyjąć rozważania Autora na temat kanwy modeli biznesowych, pomagające w zrozumieniu i zmniejszeniu niepewności, zwłaszcza w początkowych fazach cyklu życia nowych przedsięwzięć. Istotne dla prowadzonych w pracy doktorskiej rozważania są ujęte w obszarze zarządzania strategicznego, co pozwala Autorowi wskazać na powiązania

modelu biznesowego widzianego przez pryzmat krótkoterminowych działań i uwzględnienie jego perspektywy strategicznej tkwiącej w długoterminowych działaniach.

W rozdziale trzecim przedstawiono podstawy metodologii badań w naukach o zarządzaniu oraz ogólne założenia metodyki badań i zawarto wyniki badań własnych. Autor rozprawy podkreśla – że luka badawcza oraz inne argumenty przemawiające za podjęciem tematyki otwartych innowacji na płaszczyźnie działalności przedsiębiorstw typu start-up, pozwoliły na sformułowanie problemu badawczego w formie pytania o brzmieniu:

Czy polskie przedsiębiorstwa typu start-up podejmują działania zmierzające do kreacji i wdrażania otwartych innowacji oraz w jaki sposób wykorzystują tego typu rozwiązania?
Rozwiązanie problemu badawczego zawiera w sobie cele poznawcze, metodyczne i użyteczne.

W badaniach o charakterze jakościowym Doktorant stawia następujące pytania badawcze:

(1) Czy polskie przedsiębiorstwa typu start –up podejmują działania zmierzające do kreacji i wdrażania innowacji w sposób otwarty?

(2) Jakie czynniki wpłynęły na ich decyzje o zaangażowaniu się w tego typu działania?

(3) Jakie przeszkody najczęściej napotykają polskie start-upy na płaszczyźnie kreacji i wdrażania otwartych innowacji?

(4) W jakich elementach modeli biznesowych badana grupa najczęściej podejmuje działania wpisujące się w paradygmat otwartych innowacji?

(5) Czy i w jaki sposób polskie start-upy wykorzystują innowacje wykreowane w sposób otwarty?

(6) Jakie efekty przynoszą same otwarte innowacje, jak i działania wpisujące się w paradygmat otwartych innowacji, w badanej grupie?

(7) Jakie działania powinny być podejmowane, zarówno przez same start-upy, jak i szeroko podjętych interesariuszy rozwoju, w celu intensyfikacji kreacji i wdrażania otwartych innowacji.

W badaniach o charakterze ilościowym Doktorant formułuje hipotezy, w których stwierdza, że:

- Koncepcja zarządzania, wedle której działa start-up nie zależy od sektora, do którego kieruje swoją ofertę (s. 93-94);
- Fakt zrzeszania w różnego rodzaju grupy (branżowych, stowarzyszeń, klastrów) ma wpływ na zaangażowanie w projekty o charakterystyce OI (s. 99);

- Fakt współpracy z jednostkami naukowymi i instytutami badawczymi nie ma wpływu na zaangażowanie w projekty o charakterystyce OI (s. 101);
- Nie istnieje zależność między rynkiem kluczowym dla respondentów, a zaangażowaniem w działania OI (s. 102).

Doktorant konsekwentnie przeprowadził badania polegające na analizie danych ilościowych w pierwszej fazie oraz analizie danych jakościowych w drugiej fazie, dla których podbudowę stanowią wstępne wyniki ilościowe. Wyniki badań są interesujące i bardzo czytelnie prezentowane, a na szczególne podkreślenie zasługuje wizualizacja na kanwie modelu biznesowego, która jest prezentowana na podstawie badań własnych (s. 110). Jednym z kluczowych aspektów badań jest również analiza wywiadów z przedstawicielami praktyki gospodarczej, które Doktorant przeprowadził podkreślając systemowy charakter badań. Przyjęte w rozdziale podstawy metodyczne i narzędzia badawcze pozwoliły na przedstawienie otwartych innowacji i ich wykorzystanie w przedsiębiorstwach typu start-upy.

W rozdziale czwartym przedstawiono implikacje menedżerskie, a zatem Doktorat na podstawie analizy wyników badań formułuje na płaszczyźnie kreacji i wdrażania otwartych innowacji rekomendacje dla praktyki biznesowej.

• Uwagi oraz problemy i rozważania dyskusyjne

Niezależnie od pozytywnej oceny treści i układu można mieć pytanie i zastrzeżenia, co do zbyt uproszczonego traktowania niektórych zagadnień, takich jak:

- Doktorant zajmuje się definiowaniem strategii, dokonuje przeglądu tych definicji, próbuje wskazać na możliwość korelacji z pojęciem modelu biznesowego, ale prosię spojrzeć na prezentowane definicje pod kątem ich przydatności, próbując odpowiedzieć na pytanie: która z nich jest zorientowana na otwarte innowacje?
- W otwartych innowacjach podkreśla się znaczenie sieci oraz współpracy z jednostkami naukowo – badawczymi czy uczelniami wyższymi (a raczej jej braku, co wynika z weryfikowanej hipotezy; s. 100), co – zdaniem Doktoranta – powinno się zmienić w obszarze innowacyjności tych jednostek?
- Na podstawie badań - środki sprzyjające promocji nowych koncepcji biznesowych (wykres 44, s. 111) – Doktorant stwierdza, że badani dość niskie znaczenie przypisują uczelniom wyższym, które powinny promować nowe koncepcje. Powstaje pytanie: czy istnieje możliwość kreowania współpracy na etapie budowania modelu biznesowego?

- W zaleceniach Doktorant podkreśla znaczenie zaangażowania się start-upu w działalność różnego rodzaju klastrów i grup branżowych. Co – zdaniem Doktoranta - organizacje klastrowe powinny zapewnić przedsiębiorstwu typu start-up?
- Doktorant stwierdza, że w badaniu otwartych innowacji istotna jest analiza obecności badanych start-upów w Internecie oraz korzystanie z różnego rodzaju narzędzi, w tym mediów społecznościowych, co ma istotny wpływ na tworzenie warunków realizacji otwartych innowacji. Jak ten fakt wpływa – zdaniem Doktoranta - na możliwość kierowania oferty na rynek globalny?

Mam nadzieję, że przeprowadzone badania pozwolą Doktorantowi doprecyzować dalsze kierunki badań, a kolejnym ich etapem może być analiza obiektywnych parametrów przedsiębiorstwa typu start-up (np. dynamika wzrostu przychodów netto ze sprzedaży).

• **Wnioski końcowe**

Doktorant wykazał się dobrą znajomością i umiejętnością formułowania celu badawczego i pytań badawczych, a także weryfikacji postawionych hipotez. Wykonane przez Autora badania i ich opracowanie nie budzi zastrzeżeń merytorycznych, a ich interpretacja jest właściwa i świadczy o dojrzałości naukowej Doktoranta.

Jako zasadnicze osiągnięcia prezentowanej rozprawy doktorskiej należy przyjąć:

- podjęcie i poprawne przeprowadzenie analizy ważnego z zakresu ekonomii i zarządzania problemu, jakim są otwarte innowacje i ich wprowadzenie w przedsiębiorstwa typu start-upy,
- oryginalne rozwiązanie tematu naukowego, jakim jest zbadanie i opracowanie, oraz w jaki sposób działania związane z wdrażaniem otwartych innowacji wpływają na przedsiębiorstwa typu start-upy,
- oparcie rozważań w pracy na poprawnie dobranej, w pełni reprezentatywnej literaturze,
- poprawność warsztatu badawczego, która wyraża się w umiejętności stawianych pytań badawczych i hipotez, doborze i konstrukcji instrumentów badawczych, sposobie opracowania wyników badań oraz ich interpretacji.

Przeprowadzone prace badawcze pozwoliły Autorowi przedstawić koncepcję wdrożenia otwartych innowacji w przedsiębiorstwach typu start-upy. Na podstawie przeprowadzonych badań Autor oryginalnie scharakteryzował polski model open innovation i model biznesu w zakresie działania przedsiębiorstw typu start-up. Można zatem stwierdzić, iż Doktorant wykazał się oryginalnością koncepcji i szczególną umiejętnością samodzielnego

1 1 1 0 0 0

prowadzenia badań – ilościowych i jakościowych, co jest bardzo istotne dla kandydata na stopień naukowy doktora.

Podsumowując przytoczone rozważania i uwagi o recenzowanym opracowaniu wypowiadam opinie, że zaprezentowana przez mgr Macieja Chrzanowskiego praca pt. „Wykorzystanie otwartych innowacji w polskich przedsiębiorstwach typu start-up” napisana w Katedrze Przedsiębiorczości, Zarządzania i Ekoinnowacyjności, Politechnika Rzeszowska pod kierunkiem naukowym Prof. dr hab. inż. Leszka Woźniaka w pełni odpowiada kierunkom określonym w „Ustawie o tytule naukowym i stopniach naukowych”. W związku z powyższym stawiam wniosek o dopuszczenie rozprawy doktorskiej do publicznej obrony.

